

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (descriptive research) เพื่อศึกษาคูณภาพชีวิตผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับเคมีบำบัด กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้ป่วยมะเร็งอายุ 20 ปี ขึ้นไปมีประสบการณ์การได้รับเคมีบำบัดมาแล้ว อย่างน้อย 1 ครั้ง อยู่ระหว่างการรักษา และมารับบริการที่งานบริการพยาบาลเคมีบำบัด แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลสระบุรี ระหว่างเดือนกันยายน ถึง เดือนธันวาคม 2549 โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (accidental sampling) ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้แบบประเมินคุณภาพชีวิตผู้ป่วยมะเร็ง เป็นแบบประเมินคุณภาพชีวิต สำหรับผู้ป่วยมะเร็งที่ไม่ได้แยกชนิดของมะเร็ง คือ Functional Assessment of Cancer Therapy – General (FACT-G (Thai-Version)) โดยประเมินคุณภาพชีวิตจากความรู้สึกรู้สึกของผู้ป่วย 4 ด้าน ในระยะเวลา 7 วันที่ผ่านมา ประกอบด้วย ความผาสุกด้านร่างกาย ความผาสุกด้านสังคม/ครอบครัว ความผาสุกด้านอารมณ์จิตใจ ความผาสุกด้านการปฏิบัติกิจกรรม โดยมีเกณฑ์การประเมินแบบ 5 ระดับ (Likert scale: 0-4) คะแนนรวมคุณภาพชีวิต ระหว่าง 0- 108 แบบวัดคุณภาพชีวิตผู้ป่วยมะเร็งทั่วไป มีการสร้างและพัฒนาเครื่องมือมาจากประเทศสหรัฐอเมริกา โดยมีค่า ความเชื่อมั่น จากการนำเครื่องมือ ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 466 ราย ได้ค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's coefficient alpha) 0.89 (Cella DF, Tusky DS, Gray G et al:1993) และ ผู้วิจัยได้นำไปหาค่าความเชื่อมั่นใหม่ กับผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับเคมีบำบัดที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 ราย ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.83

การวิเคราะห์ข้อมูล ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยวิเคราะห์ความถี่และร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้และสถานภาพสมรส วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และวิเคราะห์จำแนกระดับคุณภาพชีวิต ทั้งรายข้อ รายด้าน และโดยรวม เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ รายได้ ระดับการศึกษาและ สถานภาพสมรส ทดสอบความมีนัยสำคัญที่คำนวณได้โดยใช้สถิติทดสอบ Man- Whitney U กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับเคมีบำบัดจำนวน 60 ราย เพศชาย 27 ราย เพศหญิง 23 ราย มีอายุต่ำสุด 27 ปี อายุสูงสุด เท่ากับ 88 ปี โดยมีอายุเฉลี่ย 52.53 ปี (SD =12.45) ร้อยละ 60.00 มีรายได้เพียงพอแก่ค่าใช้จ่าย ส่วนมากมีระดับการศึกษา ต่ำกว่ามัธยมศึกษา ร้อยละ 71.70 มีสถานภาพสมรส คู่ ร้อยละ 70.00 การประกอบอาชีพ ส่วนใหญ่รับจ้าง/ลูกจ้าง ร้อยละ 33.33 รองมา อาชีพเกษตรกร ร้อยละ 21.67 และเป็นผู้ไม่ได้ประกอบอาชีพและไม่มีรายได้ ร้อยละ 21.67 และ ภูมิลาเนา/ที่พักอาศัยของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีที่พักอยู่เขตชนบทหรือนอกเมือง ร้อยละ 75.00 ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามชนิดของโรคมะเร็ง ร้อยละ 35.00 เป็นผู้ป่วยมะเร็งเม็ดเลือด รองมา มะเร็งเต้านม มะเร็งต่อมไทรอยด์ มะเร็งตับ ลำไส้ ร้อยละ 33.33 28.33 และ 3.33 ตามลำดับ เมื่อจำแนกตามจำนวนชุดของการได้รับเคมีบำบัด ส่วนมาก อยู่ระหว่างการรับเคมีบำบัด ชุดที่ 2 ร้อยละ 85.00

ส่วนที่ 2. คุณภาพชีวิตผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับเคมีบำบัด

คุณภาพชีวิตผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับเคมีบำบัด กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวม จัดอยู่ในกลุ่มที่มีคุณภาพชีวิตระดับสูง ส่วนคุณภาพชีวิตจำแนกตามรายด้าน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านสังคม/ครอบครัว ด้านอารมณ์ จิตใจ และด้านปฏิบัติกิจกรรม พบว่า อยู่ในกลุ่มที่มีคุณภาพชีวิตระดับสูง

ส่วนที่ 3 การเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับเคมีบำบัด ที่มีปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ รายได้ ระดับการศึกษา และสถานภาพสมรส จำแนกรายด้านและโดยรวม

ด้านรายได้

3.1 ผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับเคมีบำบัดที่มีรายได้แตกต่างกัน คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย ด้านสังคม/ครอบครัว และด้านอารมณ์ จิตใจ และโดยรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนคุณภาพชีวิตด้านการปฏิบัติกิจกรรม พบว่า แตกต่างกัน

ด้านระดับการศึกษา

3.2 ผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับเคมีบำบัดที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีคุณภาพชีวิตด้านร่างกาย ด้านสังคม/ครอบครัว ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านการปฏิบัติกิจกรรม และโดยรวม ไม่แตกต่างกัน

ด้านสถานภาพสมรส

3.3 ผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับเคมีบำบัด และสถานภาพสมรสแตกต่างกัน มีคุณภาพชีวิตมีคุณภาพชีวิตด้านร่างกาย ด้านสังคม/ครอบครัว ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านการปฏิบัติกิจกรรม และโดยรวม ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. **ด้านปฏิบัติการพยาบาล** ผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับเคมีบำบัด มีระดับคุณภาพชีวิตระดับสูงทุกด้าน ดังนั้น การพัฒนาคุณภาพการบริการระบบผู้ป่วยนอกในผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับเคมีบำบัดควรจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างคุณภาพชีวิตให้ครอบคลุมกาย จิต สังคมและด้านการปฏิบัติกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ป่วย

2. **ด้านการวิจัย** ควรมีการศึกษารูปแบบการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับเคมีบำบัด ที่มารับบริการระบบผู้ป่วยนอกทั้งด้านการพัฒนาระบบบริการพยาบาลและการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับเคมีบำบัด และการศึกษาคุณภาพชีวิตผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับเคมีบำบัด ในระยะหลังได้รับการรักษาเคมีบำบัด อีกทั้งควรศึกษาเปรียบเทียบก่อนหลังการได้รับเคมีบำบัด โดยศึกษาแยกชนิดของผู้ป่วยมะเร็ง